BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 2... /939

Nr. 344 Vineri 15 Decembrie 1939
14 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tarifu poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PREGĂTIREA NOULUI REGIM MINIER

O știre laconică apărută eri în ziare ne-a adus la cunoștință, că o comisie formată din juriști și specialiști a fost însărcinată de ministerul economiei naționale cu strângerea și coordonarea materialului existent în vederea modificării legii minelor.

Știrea este de o importanță deosebită și ea exprimă de fapt o reală necesitate pentru întreaga noastră economie națională și în același timp un vechi deziderat al industriei noastre de petrol. Intr'adevăr, nici legea de bază din 1924 — de altfel, una din cele mai bune din lume — și nici modificările ce i s'au adus în 1929, nu par să asigure îndestulătoare îmbolduri societăților întreprinzătoare, ca să acorde întreaga lor solicitudine lucrărilor de prospecțiune și explorare, menite să scoată la iveală regiuni cu zăcăminte proaspete de petrol, sporind astfel patrimoniul minier exploatabil al țării. Sunt lucrări cari cer investiții considerabile și în lipsa unui regim legal încurajator — sau, la rigoare, de constrângere — societățile ezită să investească. Nici chiar condițiunile excepționaal de favorabile ale pieței mondiale, unde prețurile la petrol s'au dublat în cursul acestui an, n'au izbutit să activeze inițiativele capitaliștilor în această direcție. De altfel, ezitările se explică și prin aceea că revizuirea actualului regim se tot anunță oficial de vreo trei ani, sistematic, în care timp s'au și întocmit câteva anteproiecte, încât întreprinderile, în așteptarea noului regim, nu s'au încumetat să facă investiții mai importante în regiuni necunoscute.

Noul titular al departamentului economiei naționale și-a dat seama însă de însemnătatea lărgirii patrimoniului exploatabil minier al țării și de sporire a producției, în conjunctura actuală de supraprețuire a petrolului în toate sensurile — și odată cu petrolul și a țării producătoare — și, ca urmare, a rânduit traducerea ei în fapt printre primele sale realizări legislative. Suntem siguri că măcar de data aceasta lucrările nu vor mai rămânea la mijlocul drumului, ca sub predecesorii săi din capul ministerului economiei naționale, ci în curând vom avea legea chemată să stimuleze din nou ritmul producției, care, dela finele anului 1936, este în continuă și îngrijorătoare descreștere și odată cu noul avânt al producției se va spori și potențialul economic și de război al țării, repunând-o în locul pe care-l ocupa mai înainte în ierarhia țărilor producătoare și exportatoare.

TOTUL PENTRU ÎNTĂRIREA ȚĂRII

Cu bunul ei simț sănătos, națiа a înțeles din capul locului tâlcul înalt și poruncitor, cu accent de aspră necesitate, al chemării sale la subscripțiile pentru înzestrarea armatei. De aci și graba cu care, săteni și orășeni de toate categoriile, au început să răspundă, asemenea unei chemări sub drapel. Popor păscut veacuri dearândul de urgia primejdiilor și a încălcărilor, românii nu și-au precupețit vreodată nici sângele și nici avutul pentru apărarea moșiei strămoșești.

Incă și mai puțin ar fi înclinați să le precupețească azi. Azi, când sub cerul României întregite avem tot dreptul să socotim definitiv încheiat lanțul nedreptăților milenare, azi când, cu jertfe fără pereche în istorie, am izbutit să reconstituim căminul sfintei familii românești, să ne simțim la noi acasă, frate lângă frate, stăpâni pe holdele noastre, pe ființa, pe voința, pe destinele noastre. Nu este putere pe lume, care să ne clintească din această judecată și din această hotărâre a noastră, în slujba cărora stăm roată, orășean și țăran, cărturar și neștiutor de carte, avut și neavut, deopotrivă.

Dar tot înțelepciunea și bunul simț practic al românului, câștigate prin exercițiul suferinței și al experienței, îi spun că pentru o bună și sigură apărare numai brațul și dârzenia în luptă nu sunt îndestulătoare, dacă nu vom avea „scule". Iar condițiunile în care se duc azi bătăliile cer scule multe și grele și de foarte felurite soiuri.

O bună înarmare înseamnă în primul rând chezășia respectării liniștei și siguranței noastre; iar în cazul când gândul nebuniei ar împinge pe oricine să atace frontierele țării, în aceeași bună înarmare va trebui să ne punem toate nădejdile.

Acesta este rostul participării noastre la subscrierea bonurilor pentru înzestrarea armatei.

Toți românii l-au înțeles și i se supun ca unei porunci a conștiinței, fără să mai fie nevoe măcar de stimulul beneficiilor financiare pe care le oferă subscripția, beneficii al căror calcul poate că nici nu are vreun rol în hotărirea lor. Dacă ar avea totuși un cuvânt de spus națiа, în ceasul când subscrie obolul la bonul de înzestrare, acesta ar fi ca tot banul strâns din voința și dârzenia țării să meargă numai și numai la înarmarea oștirii, fără nicio abatere — sub nicio justificare posibilă — spre alte întrebuințări. Când în mii de familii, până în căsuțele cele mai sărace, mâini de gospodine și de copile împletesc ciorapi, și bunde și genunchiere pentru ostașii noștri scumpi, când țăranul și-a dat feciorii și caii și căruța și nutrețul și grâul și mălaiul pentru nevoile oștirii, națiа e în dreptul ei să ceară ca tot banul agonisit din prisosul sau și din neprisosul țării să meargă să îndestuleze numai nevoile oștirii, iar întrebuințarea lui să se facă cu toată scumpătatea și cu toată chibzuiala, nu numai în ce privește comenzile și aprovizionarea, dar și în ce privește gestiunea și gospodăria fiecării unități în parte.

Conturând această dorință, am dori să vedem cât mai repede și mai deplin concretizat în fapt acel punct capital din programul expus la radio de d. președinte al consiliului de miniștri, în seara zilei de 28 N-brie a. c.

„Necruțătoare economii în toate compartimentele bugetului statului, pentru a se putea pune la dispoziția apărării naționale toate resursele țării".

DESBATERILE DELA GENEVA

de I. LUGOSIANU

In cele mai dramatice împrejurări, procedura nu-și pierde drepturile la Societatea Națiunilor. Convocat Sâmbăta trecută spre a examina apelul guvernului finlandez cu privire la conflictul finosovietic, Consiliul a trimis chestiunea Adunării, după o ședință secretă, urmată apoi de o altă ședință privată. La rândul ei Adunarea, după ce va examina caracterul și împrejurările conflictului, va adresa Consiliului recomandări, în vederea hotăririi finale.

Adunarea s'a întrunit Luni, în a douăzecea sesiune a ei, în prezența reprezentanților a 40 de State, cele care au mai rămas în Ligă după retragerea celor trei Mari Puteri, Japonia, Germania și Italia, și a țărilor care au urmat exemplul lor din motive ideologice sau politice, ca și a acelora, care, în cei doi ani din urmă, au dispărut de pe harta Europei ori și-au pierdut suveranitatea.

Această a douăzecea întrunire a Adunării dela Geneva s'a deschis într'o atmosferă tragică, în care speranțele dezamăgite ale trecutului se unesc cu impresia de zădărnicie a acțiunilor viitoare.

Cuvinte de un înalt idealism au fost rostite cu acest prilej de d. Carton de Wiart, delegatul Belgiei, președintele în exercițiu, înnainte de a trece președinția noii Adunări, d-lui Hambro, delegatul Norvegiei, de multă vreme president al Parlamentului din Oslo. „Țările, care au suferit, ca țara mea, pentru independența lor, nu vor rămânea nepăsătoare față de noui încălcări ale dreptului", a spus d. Carton de Wiart... „Tocmai noaptea e mai frumos să credem în lumină"... „Vom continua să ținem făclia aprinsă"... a proclamat cu însuflețire delegatul Belgiei, care și-a manifestat astfel cu o nobilă stăruință credința nesdruncinată „în demnitatea și libertatea umană, care rămân condiția și fermentul oricărei civilizații adevărate".

Dar problema Finlandei nu este numai de ordin ideologic. Ea este în primul rând chestiunea practică a asistenței materiale, care i se poate da. Precum a spus d. Holsti, reprezentantul acestei țări, Finlanda se află astăzi în situația de a avea nevoie nu numai de cuvinte de încurajare, ci de ajutor efectiv. Ea nu se poate apăra contra armelor automate, prin rezoluții internaționale.

Ce poate face Liga pentru Finlanda, din acest punct de vedere, pe terenul practic?

Apelul Finlandei către Societatea Națiunilor împotriva atacului Sovietelor se întemeiază pe articolele 11 și 15 din Pact.

Art. 11 prevede că orice război sau amenințare de război interesează Societatea Națiunilor întreagă și că aceasta trebue să ia măsurile potrivite pentru a menține pacea între popoare.

Art. 15 enumeră toată gradațiunea procedurilor de întrebuințat pentru înlăturarea pe cale pașnică a neînțelegerilor între State și reglementează competența Consiliului și Adunării în această materie. Consiliul poate, în cazurile prevăzute de art. 15, să supună examinării Adunării diferendul adus în fața lui, procedură care a fost folosită în cazul de față. Dacă raportul Consiliului asupra litigiului nu întrunește unanimitatea, „membrii Societății își rezervă dreptul de a întreprinde acțiunea, pe care vor socoti-o necesară pentru menținerea dreptului și a justiției".

Precum se vede Finlanda n'a cerut Ligii aplicarea unor sancțiuni, care i se păreau și imposibile de admis în fapt și lipsite de efect, în situația ei geografică și în împrejurările internaționale de astăzi. Ea s'a mărginit să trezească interesul Ligii, pe baza articolului 11, și să încerce punerea în mișcare a unei proceduri de reglementare pașnică pe temeiul articolului 15.

Drept primă urmare a apelului finlandez, Comisiunea de 13, numită de Adunare pentru examinarea acestuia, a hotărât să ceară Rusiei să comunice, înainte de Marți la amiază, dacă primește să înceteze ostilitățile și să înceapă negocierile de pace sub auspiciile Adunării.

E greu de crezut că o asemenea procedură ar putea avea rezultate practice. Intr'adevăr, pe deoparte Uniunea Sovietelor a declarat la 4 Decembrie printr'o notă a d-lui Molotov, către secretariatul Ligii, că nu se va prezenta la Geneva, dacă Liga va trece la examinarea apelului Finlandei; pe de altă parte ea nu recunoaște guvernul finlandez

(Continuare în pag. 2-a)

INVESTIREA NOUILOR MITROPOLIT

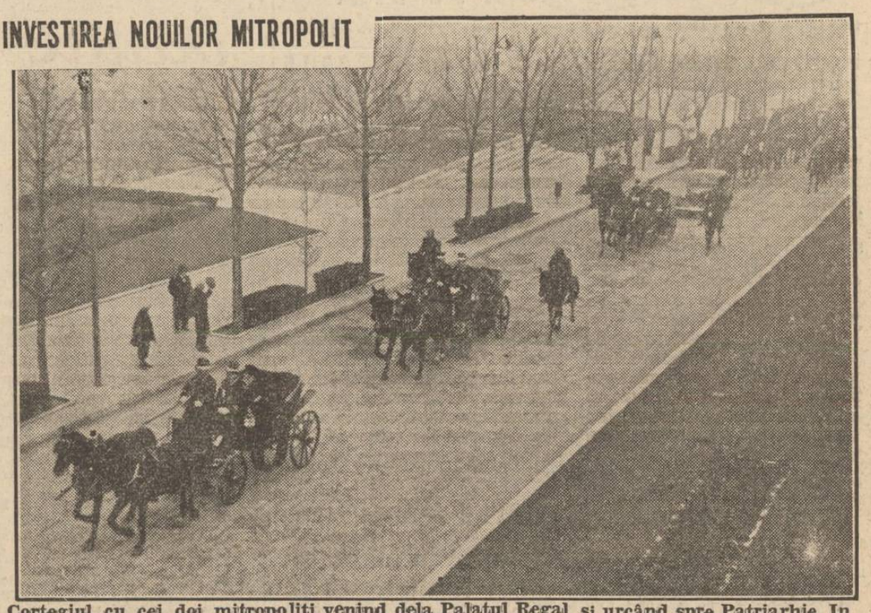

Cortegiul cu cei doi mitropoliți venind dela Palatul Regal și urcând spre Patriarhie. In frunte trăsura cu I. P. S. S. Patriarhul Nicodem (Darea de seamă în pag. III)

BISERICA VIE

La solemnitatea de Marți a investirii noilor mitropoliți ai Moldovei și ai Olteniei, după cuvântările noilor înalți demnitari bisericești, M. S. Regele a scos în evidență, cu tăria unei convingeri neclintite, adevărul etern, de atâtea ori controlat în clipele de restriște: CREDINTA ESTE FAURITOAREA TUTUROR INDURARILOR ȘI TUTUROR REZISTENȚELOR.

Dealungul veacurilor atât de vitrege pentru începuturile vieții românești, pe câmpiile puse în calea năvălirii altor seminții, a rămas și s'a desvoltat cu îndărătnicie un neam dârz, o dârzenie împletită cu o nesfârșit de omenească bunătate...

Ce i-a călit statornicia și ce i-a mărit sufletească și larga înțelegere a pământeștilor frământări și lăcomii, a fost credința simplă, primitivă dar puternică, vie, permanentă, în legile divine cari stau deapururi peste vremelnicele socoteli ale ființelor trecătoare.

Credința neclintită a determinat pe strămbuni să nu se lase cuprinși de disperare în fața unor necazuri, ori vrăjmășii ce nu-și găseau justificare; ea a oțelit sufletele, ea a întărit brațele, ea a făcut scutul invincibil grație căruia am rezistat mereu pe aceste meleaguri ce au format leagănul și mormântul a generațiilor din cuprinsul a două milenii.

Credința în atotputernicia Creatorului, în acea forță a tot știutoare, a format un îndrumar pentru românime, mai mult decât opreliștele legiuirilor umane și de aceia, această sufletească structură curată ca lacrima, a îndemnat pe nărăvitii de aiurea să ne încalce, să ne împileze, dar

M. S. REGELE CAROL II

Soarele dreptății divine n'a întârziat să vină să usuce cu razele lui lacrimile nedreptățirii.

Credința a fost școala poporului român, și la propriu, prin dascălii ei cari slujeau și Biserica și învățau buchile pe nevârstnicele odrasle, — și la figurat, prin acea ținută morală pe care numai certitudinea în dreptatea forului suprem, divinitatea, o dă făpturilor omenești.

La toate popoarele lumii, civilizația nu a înlăturat, ci a întărit, a consolidat, absoluta necesitate a credinții, ca mijloc educativ al masselor.

Covârșitor este rolul clerului în această operă de armonie socială și noi în permanență am subliniat cât datorim Bisericii noastre și cât este de necesară o vie activitate a ei, în sânul mulțimii care își îndreaptă totdeauna privirile către cerul dătător de dreptate.

Despre Biserica noastră, una din cele mai vii instituții ale țării, Suvernul a spus:

„Eu cer Biserica vie nu numai ca o formulă morală abstractă, ci ca o parte însemnată a vieții de toate zilele ale poporului român. Oare în tot trecutul nostru nu se împletea așa de puternic noțiunea de Patrie și noțiunea de biserică încât noțiunea de creștin se confunda cu aceea de Român?"

Baza spiritului de continuitate, certitudinea în viitorul neamului românesc, înrădăcinata convingere în desăvârșita dreptate a cauzei pe care o apărăm, ni le dă credința durabilă, izbăvitoare și izbânditoare, credința care aduce lumină în sufletele tuturora și care ne face să privim cu încredere zorii zilelor ce vin.

LA VEST

Adăposturi de război și de... iarnă

=x⊙●⊙x=

Cutremure puternice

Istanbul, 12 (Telegraph Orient). — Aseară au fost înregistrate șase cutremure puternice în regiunea Smirna. S'a produs o panică enormă în sânul populației, care a părăsit casele, refugiindu-se pe câmp.

RELUAREA TRATATIVELOR ECONOMICE GERMANO-SUEDEZE

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 12. — *Tratativele economice germano-suedeze au fost reluate, după ce fuseseră întrerupte câtva timp, în urma cunoscutului protest al guvernului din Stockholm contra așezării de mine germane la o depărtare de numai trei mile de coasta Suediei.*

In urma protestului suedez, delegația germană s'a înapoiat la Berlin, spre a primi noui instrucțiuni dela guvernul Reichului.

Din sursă oficială germană, se anunță acum că mersul acestor tratative ar putea fi din nou influențat din cauza crizei de guvern din Suedia.

PE BORDUL UNUI VAS CU EMIGRANȚI GERMANI S'A GĂSIT O MAȘINĂ INFERNALĂ

REPATRIEREA GERMANILOR DIN LETONIA ȘI ESTONIA

Berlin, 12. — Se confirmă, din sursă germană, că pe bordul vaporului „Sierra Cordoba", care se afla la Riga, spre a transporta în patrie un grup de germani din statele baltice, a fost descoperită o mașină infernală.

Din aceiaș sursă, se desminte în mod categoric, că mașina infernală ar fi fost pusă de aceia cari urmează să fie repatriați, exprimându-se convingerea că autorii încercării de atentat ar putea fi numai anumiți agenți englezi suspecți, cari ar fi fost observați la Riga.

*

Se anunță, în acelaș timp, că toate cererile unora din germanii din statele baltice, de a li se amâna repatrierea până la primăvară, au fost respinse, atât de guvernul leton, cât și de legația germană din Riga, astfel că până la Crăciun, operațiile de transferare vor fi definitiv încheiate.

După datele oficiale, numărul germanilor care vor fi transferați se ridică la 46.000, iar cifra acelora care refuză să fie repatriați nu a putut fi încă stabilită.

Din constatările făcute până acum reese, de altminteri, că datele asupra numărului minorității germane din Letonia, respectiv Estonia, sunt foarte diferite. Astfel, statisticile oficiale letone, care indicau în trecut numărul germanilor din această țară ca fiind de 65.000, au fost considerate ca exagerate. Pe de altă parte, cifra de 65.000, indicată acum de oficiosul minorității germane „Rigaische Rundschau", este considerată ca redusă. In orice caz se crede că vor mai rămâne în Letonia vre-o 15.000 de germani, cari vor renunța la drepturile de care se bucură minoritățile.

In ce privește germanii din Estonia, după statistica germană, numărul lor se ridică la 18.000, iar după cea estonă, numai la 16.000.

Numărul acelora care au refuzat să se supună apelului Reichului e apreciat la 3000, însă ar putea să se ridice totuș la cel mult 5000.

*

Riga, 12 (Rador). — Agenția „D. N. B." transmite următoarea știre apărută în ziarul „Rigaische Rundschau":

O bombă incendiară a fost descoperită pe bordul pachebotului „Sierra Cordoba", care transportă în Germania germani din țările baltice.

Din izvor german autorizat din Riga se declară că în cursul operațiilor de încărcare a pachebotului a fost observat printre bagaje un pachet al cărui proprietar nu era cunoscut. Guvernul leton și poliția au fost imediat avertizate. Șeful poliției politice și prefectul din Riga au condus cercetările. Sunt indicii care vor îngădui descoperirea autorilor acestui fapt.

Cei 1200 de pasageri ai pachebotului au făcut dovadă de o exemplară disciplină când au fost anunțați despre descoperirea bombei incendiare.

Ziarul adaugă că în cercurile letone se declară că numeroși englezi suspecți ar fi fost observați la Riga. Se știe că s'au publicat diferite știri senzaționale referitoare la acte de sabotaj pe care serviciul secret englez le-ar fi săvârșit împotriva a numeroase vapoare.

Contele Ciano

va face o declarație asupra situației internaționale

Roma, 12 (Rador). — *Sâmbătă 16 Decembrie la ora 9, contele Ciano, ministrul afacerilor străine, executând mandatul primit din partea Marelui Consiliu Fascist, va face în Camera Fascilor și Corporațiilor declarații asupra situației internaționale.*

SITUAȚIA STRATEGICĂ A SUEDIEI

de R. SEIȘANU

După 130 de ani de pace și de neutralitate în cursul războaelor ce au fost în Europa în acest lung interval de timp, Suedia este azi neliniștită de situația creată în Baltica și în Finlanda din cauza războiului dintre U. R. S. S. și Finlanda.

Suedia consideră vulnerabile: frontiera sa dela nord ce o desparte de Finlanda; coastele occidentale ale mărei Baltice pe o lungime de 1500 km. și insula Gotland, situată la sud de Stockholm, care prezintă o mare importanță strategică, fiind în strânsă legătură cu apărarea coastelor și provinciilor sale dela sud.

Incă de-acum câțiva ani strămutarea bazei navale principale a U. R. S. S. dela Kronstadt (lângă Leningrad), la Murmansk pe coasta Oceanului înghețat arctic și construirea marei căi ferate sovietice de interes strategic de-alungul frontierei orientale finlandeze, au contribuit să sporească nesiguranța celor două state scandinave, Suedia și Norvegia, și să determine guvernele lor să revizuiască întreaga lor politică în materie de apărare națională.

Care a fost situația militară a Suediei înainte de ivirea acestor elemente neliniștitoare exterioare?

Ea a fost comandată de politica sa pacifică și de neutralitatea sa tradițională.

Incredințată că pacea va fi multă vreme asigurată în Europa de Societatea Națiunilor; iar limitarea armamentelor se va realiza, Suedia, prin legea din 12 Iunie 1925, relativă la organizarea militară, a scăzut numărul diviziilor dela 12 la 4 și a suprimat pe cele de rezervă. De atunci, efectivele totale ale armatei active,

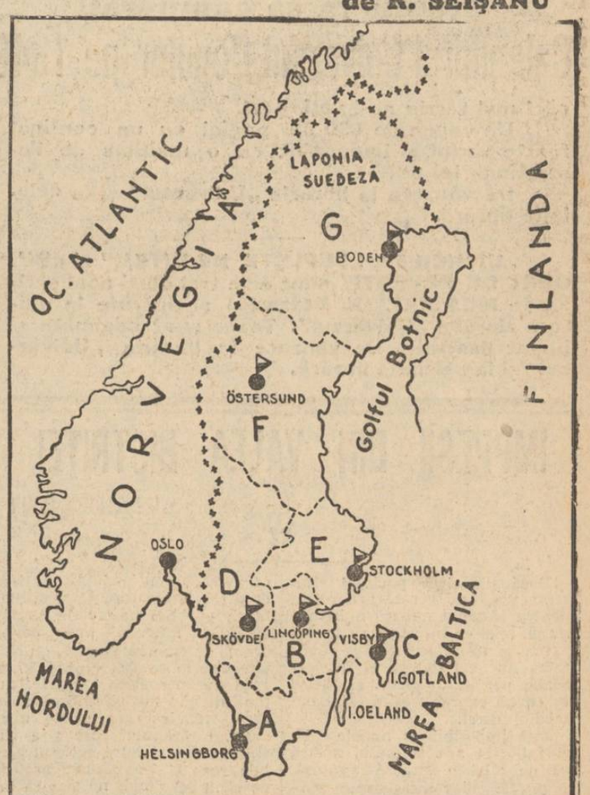

A, B, C, D, E, F, G, — districtele militare cu comandamentele marilor unități. C, — insula Gotland, care prezintă o importanță deosebită strate gică

(Continuare în pag. 2-a)

FINLANDA LUPTĂ

de AL. GREGORIAN

De aproape două săptămâni omenirea privește cu o îndurerată simpatie spre zarea boreală a Europei. Un popor mic se luptă acolo din răsputeri ca să-și păstreze pământul, sufletul și libertatea. Cu un eroism neînchipuit, demn de o pană homerică sau virgiliană care să-l proecteze peste veacuri, trei milioane și jumătate de finlandezi rezistă unui asediu infernal, în care și-a angajat prestigiul un imperiu gigantic de una sută optzeci milioane proletari. Fiecare bucată din pământul tare și sărac, fiecare hectar de apă din salba de lacuri a Finlandei se apără disperat de către o populație care nu vrea să cunoască nicio limită în jertfe.

Intr'o sublimă înfruntare asvârlită morții, unul din conducătorii acestui popor admirabil a anunțat lumii că finlandezii săi sunt hotăriți mai de grabă să piară până la unul decât să sufere jugul sclaviei. Iar acel mesagiu lansat de parlamentul din Helsinki într'un mod atât de demn și cu o frază sobră în care se amintește de situația Finlandei ca avantpost al civilizației occidentale, fixează definitiv poziția acestei țări eroice în istoria Europei și oricare va fi sfârșitul războiului din noaptea polară, legenda ei va rămâne să domine vremurile. Este o rezistență care trece din domeniul militar în zonele miracolului.

Secretul ei să-l căutăm în forța morală a națiunei finlandeze, în conștiința misionară și în concepția sa despre libertate. Una dintre cele mai culte și mai civilizate țări ale continentului nostru, Finlanda, realizează acest stat minune în care cartea este un adevărat blazon nobiliar și în care și ultimul pescar stăpânește noțiunile elementare de civilizație. Mașinismul, aci, n'a ajuns să uzurpe încă poziția spiritului. Sufletul finlandezului e într'un echilibru necorupt. Apoi criteriile de viață ale unui asemenea popor

(Continuare în pag. 2-a)

PE FRONTUL FINLANDEI

Tunuri finlandeze în acțiune